

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS
DE
**JURE HYPOTHECÆ
TACITÆ** 1762/17

SECUNDUM STATUTA HAMBURGENSIA,
QVAM
ASSISTENTE NUMINIS DIVINI GRATIA,
EX DECRETO

ILLUSTRIS JURE CONSULTORUM ORDINIS
IN
ACADEMIA CHRISTIAN - ALBERTINA,
PRÆSIDE

AMANDO CHRISTIANO DORN, D.
ACADEMIÆ PRO-CANCELLARIO,
CÆSAREÆ MAJESTATIS, AUGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI
IMPERATORIS ET AUTOCRATORIS TOTIUS RUSSIÆ IN CAN-
CELLARIA DUCALI SLESVICO-HOLSATICA CONSILIARIO STATUS,
JURIS PUBLICI ET FEUDALIS PROFESSORE ORDINARIO ATQVE
FACULTATIS JURIDICÆ PRIMARIO,

PRO SUMMIS
IN UTROQUE JURE HONORIBUS AC JURIBUS
DOCTORALIBUS

RITE OBTINENDIS
DISCEPTATIONI PUBLICÆ
DIE III. APRIL. ANNO MDCCLXII.

PROPONIT
JOANNES ERICUS DÜHMCKE,
REVER. CAPIT. HAMBURGENSIS CANONICUS.

KILONII, LITTERIS GOTTFR. BARTSCHII, ACAD. TYPOGR.

Jo. Eric. Dorn de jure hypothecarum tacitæ

DISSERTATIO JURIDICA INAUGVRALIS
DE
JURE HYPOTHECÆ TACITÆ
SECVNDVM STATVTA HAMBVRGENSIA.

§. I.

* (N) *
* * *
* * *
* * *

omine hypothecæ tacitæ, cujus
æquitatem alii laudant, (a) cre-
pant alii, (b) venire jus illud
reale, quod creditori in re debi-
toris in securitatem crediti lege ipsa, vel com-
muni, vel provinciali, vel etiam consuetudi-
ne, quæ vim legis habet, constitutum est,
inter omnes constat. Non moror vetusta-
tem & antiquissimas ejus origines, quas Jcti
jam in Juris Attici reliquiis se invenisse exi-
stimant.

A 2

stimant. Sunt certe, qui nec locatoribus in bonis conductorum, quia & illi, qui orphanorum ædes conducebant, expressam hypothecam constituere solebant, claro indicio, ne pupillis quidem in bonis conductorum tacitæ hypothecæ jus lege datum esse: (c) nec fisco in bonis Administratorum, cum PETITUS moneat quidem, magistratibus, rationibus reddendis obnoxiiis, alienandi potestatem negatam fuisse, rempublicam autem in bonis eorum pignus tacitum habuisse, nec ipse tradat, nec verba legis, ad quam provocat, evincant: neque uxori in bonis mariti hypothecam tacitam competiisse, statuunt, utpote qui expressas hypothecas, accepta dote, constituere solebant. (d) Solos pupillos excipiunt, quos in patrimonio tutorum sine conventionem, ex lege, pignoris jus habuisse contendunt. MARCILIUS sane, & qui eum sequitur, RITTERSHUSIUS, PETITUS, BALDVINUS atque HOFFMANUS in ea sunt opinione, (e) a qua tamen alii iterum recedunt, DEMOSTHENEM, ad
cujus

cujus testimonium reliqui provocant, in Orat. i. advers. Onetorem non dicere, bona tutorum pupillis tacite obligata esse, sed hoc saltem eum referre, ONETOREM dotem promissam APHOB0 numerare noluisse, quasi existimaret, bona tutoris APHOB1 pupillis ipsius esse oppignorata, id quod etiam de hypotheca expressa intelligi posset, existimantes. (f) Sufficit in legibus hodiernis & Romanis & Germanicis & speciatim etiam Hamburgensibus hypothecas tacitas esse fundatas. In eo quamvis iterum in diversas Jcti abeant partes, utrum jam Regum Romanorum vel etiam XII Tabularum leges quicquam de iis disposuerint? an vero Pratores & Imperatores earum fuerint autores & inventores? Ex Serviana actione, quæ originem suam SERVIO, Pratori & Jcto, debet, primam ortam esse tacitam hypothecam apud Romanos, & ex hac hydra tot postea capita renata fuisse, acute satis describit EVERARDVS OTTO. *Ante Servium, inquit, creditor pignori iucumbere debebat, & rem custodire contracta*

fiducia sibi mancipatum, sed quia id valde molestum erat, utilitas pignoris & Jcti svaserunt, ut Prætor urbanus duo nova edicto suo proponeret, nimirum ut ex nudo pacto pignoris adversus debitorem, & adversus tertium pignoris possessorem agi posset. Data hæc fuit actio tantum propter res coloni expresso pignore obligatas, sed Jcti Quasi Servianam ad ejus exemplum formatam, ad fructus tacite obligatos extenderunt, & tandem ad omne pignus, sive id lege, sive facto hominum expresse vel tacite sit obligatum. (g)
 Ut tamen, non omnes hypothecas tacitas uno eodemque tempore originem suam sumisise, sed Imperatores sensim sensimque earum catalogum adauxisse, exploratum sit. (h)

- (a) REINHOLD GOTTLOB LISCHKE de æquitar. hypothec. tacit. apud Roman.
 (b) MICHAEL HENRIC. GRIBNER de hypothec. tacit. iniquitate.
 (c) PETITVS in Comment. ad leges Attic. L. 6. tit. 7. pag. 491. HERALDI Observ. ad Jus Attic. & Rom. L. 3. c. 6. §. 10. 11. SALMASIUS de mod. usur. c. 12. pag. 509. MAUSACCUS ad Harpocr. pag. 61.
 (d) PZ-

- (d) PETITUS l.c. L. 6. c. 2. pag. 458. POLLUC. Onomast. L. 3. c. 3. segm. 36. pag. 238. & L. 8. c. 12. segm. 142. pag. 966. SALMAS. l. c. pag. 509. HERALD. l. c. §. 12.
- (e) MARCILIVS LL. XII. tabul. Interpret. c. 32. pag. 144. RITTERSHUSIVS in Comm. ad LL. XII. tabul. Class. 3. P. I. c. 17. pag. 120. PETITUS l. cit. pag. 491. BALDUINUS de pignor. & hypoth. c. 7. pag. 30. HOFFMANNI Histor. jur. Vol. 2. pag. 246.
- (f) GRIEBNER in Programm. inaug. de anno 1732. pag. 4.
- (g) EVERARD. OTTO in Comment. ad Instit. pag. 526.
- (h) TRUGOTT THOMASIVS de origin. arque progressu hypothec. tacit. §. 9. seqq.

§. II.

Legalem vero an dicere quis malit hanc hypothecæ speciem, mihi perinde est. Ego quidem taciti appellatione usus sum, quia & cum legibus loquor, uti rubrum tituli Pandectarum, *in quibus causis pignus vel hypotheca TACITE contrahitur*, ubi hypothecæ ipsa lege, qua tacite, constitutæ recententur, docet, & etiam ita communiter fieri solet, cum tamen, ne facile a communi loquendi usu recedatur, leges interpretationis velint. Minime autem mihi eapropter ea meus est atque opinio, quod,
quoniam

quoniam alias taciti nomine venit omne illud, quod ex factis elicitur, quibus quis consensum suum in aliquod placitum impertitus fuit, (i) hypothecæ etiam tacitæ factæ debitoris requirant, quæ voluntatem ipsius indicant, bona sua, vel quædam, vel omnia, creditori suo debere esse obligata. Quin potius non alias agnoscam hypothecas tacitas, quam, quæ sola lege nituntur, absque conventionione prævia vel expressa vel tacita; adeo ut nec illorum Jctorum sententiæ accedere possim, qui quasdam quidem hypothecas tacitas mediante lege, alias autem mediante tacita conventionione constitui perhibent. Adfirmat quidem & ULPIANUS, *in prædiis urbanis TACITE solere conventum accipi, ut perinde teneantur inveccta & inlata, ac si specialiter convenisset: (k) & PAULUS, in urbanis habitationibus locandis inveccta illata pignori esse locatori, etiamsi nihil nominatim convenerit, quia conventioniones etiam TACITE valent. (l)* Quibuscum conspirat POMPONIUS quoad prædia rustica, nimirum, *ut fructus, qui ibi nascun-*

nascuntur, TACITE intelligantur pignori esse domino fundi locati, etiamsi nominatim id non convenerit. (m) Sed salva res est. Quem enim fugit, ad constituendum tacitum consensum factis opus esse, ex quibus alii voluntatem nostram SECURE inferre possunt ob nexum necessarium, qui factis ejusmodi cum voluntate agentis intercedit; (n) sive, quod idem, facta illa ita debere esse comparata, ut non facile aliam admittant interpretationem. Quænam vero, si expressam conventionem removeas, conductoris prædii vel urbani vel rustici sunt illa facta, quibus ille investa & illata, hic autem fructus, qui ibi nascuntur, locatori pignoris loco esse debere promisit, ita ut non aliam, quam hanc, capiant interpretationem. Certe, si factum illationis bonorum in fundum conductum, pro tacito in hypothecam consensu venditare velis, etiam in conductoribus prædiorum rusticorum idem juris esse debet, quod tamen negat NERATIUS. (o) Neque captandum est vocabulum, *tacitum*, quo leges utuntur.

B

Non

Non enim apud JCTos solum moris est, id, quod ex consensu a lege ficto deducitur, sæpius nomine consensus taciti insignire, sed etiam ipsæ illæ leges, in quibus dissentientes se fundant, illud aperte loquuntur, scilicet, non verum consensum tacitum, sed fictum aliquem talem constituere hypothecam tacitam. Sic enim NERATIVS, NB. *QVASI id tacite convenerit, ut, quæ in prædia urbana inducta & illata sunt, pignori esse credantur;* (p) Sic ULPIANUS quod tacite hoc soleat conventum NB. ACCIPI; (q) Sic POMPONIUS in prædiis rusticis fructus tacite pignori esse domino fundi locati NB. INTELLIGI, (r) saltem dicunt. Quæ verba, quasi, accipi, intelligi, indicant, non de vero consensu tacito, sed de ficto, quem etiam præsumtum vocamus, leges illas esse accipiendas. Ex quibus hinc consequitur, etiam tunc, ubi in contractibus hypothecæ aut pignoris expressa mentio non est facta, sed saltem verba sunt adhibita, ex quibus apparet, consensisse debitorem, ut res suæ creditorem

ditorem securiorem faciant, hypothecam ad-
esse expressam, eamque nostro hoc sensu no-
minari tacitam non posse, cum verba ejus-
modi, quæ securitatem creditori in NB. bo-
nis debitoris tribuunt, sufficere, nec expres-
sam pignoris vel hypothecæ mentionem ad
hypothecæ constitutionem requiri, Impera-
tor JUSTINIANUS sanciverit. (s) *Si quis,*
inquit, in cujuscunque contractus instrumen-
to ea verba posuerit, fide, & periculo rerum
ad me pertinentium, vel per earum exactio-
nem satisfieri tibi promitto: sufficiunt ea
verba ad rerum tam earum, quas in præ-
senti debitor habet, quam futurarum hypo-
thecam, - - - cum sit justum voluntates con-
trahentium magis, quam verborum con-
ceptionem inspicere. (t)

- (i) GER. NOODT ad Edict. Prætor. de pact. c. 1.
(k) l. 6. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah.
(l) l. 4. pr. ff. de pact.
(m) l. 7. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah.
(n) HENR. KOELERI Jus Natur. §. 1347.
(o) l. 4. pr. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah.
(p) l. cit. 4. pr.

- (q) l. 6. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah.
(r) l. 7. pr. ff. cit. tit.
(s) l. ult. C. quæ res pignor. oblig. possunt
(t) Add. ULRIC. HUBERUS in Prælect. ad Pand. tit. de
Pignor. §. 5. AUGUST. a LEYSER in Medit. ad
Pand. Spec. 223. Med. 3.

§. III.

Quamvis vero aliàs, quæ de hypotheca expressa constituta sunt, ad tacitam quoque hypothecam pertineant, cum legis publicæ si non major, certe eadem vis & auctoritas sit, quæ conventionis privatæ: in eo tamen magna est inter Jctos contentio, utrum hypothecæ legales, instar hypothecarum publicarum, hypothecis privatis etiam anterioribus sint præferendæ, an vero, moto concursu, inter hypothecarios privatos secundum prioritatem temporis locum suum fortiantur?

MERCURIALIS MERLINUS, JOACHIM. MYNSINGERUS, GEORGIUS FRANTZKIUS, WOLFFGANG ADAM LAUTERBACH, JO. BRUNNEMANNUS & FERD. CHRISTOPH. HARPRECHTIUS falli eos stimant,

existimant, qui hypothecam, quam lex constituit, æque publicam & sic sine temporis discrimine præferendam privatæ hypothecæ censent, cum legis constitutio in tacito pignore constituendo non majoris sit roboris & auctoritatis, quam in constituenda hypotheca privata cujuscunque debitoris privata voluntas, inprimis cum jus prælationis hypothecis publicis præ hypothecis privatis concessum, privilegium sit, quod non extendendum, sed restringendum. (u) In alia omnia autem ivit NICOL. CHRISTOPH. DE LYNCKER, CHRISTOPH. PHIL. RICHTER & AUGUST. DE LEYSER, qui hypothecas tacitas æque publicas cum his, quæ publico instrumento confectæ sunt, pronunciant; contendentes, jus, quod lex ipsa & autor ejus Princeps tribuit, non minus publicum esse, quam id, quod magistratus inferior; minister legis & Principis concedit, & legem illam, in qua privilegium hypothecarum publicarum fundatum est, eas non omnibus, sed iis saltem hypothecis, quas

B 3

quis

quis sibi ex privatis instrumentis vindicat,
praeferre. (x)

- (u) MERCUR. MERLINUS de pignor. & hypoth. L. 4.
tit. I. qu. 7. JOACH. MYNSINGER Cent. I. Obs. 59.
GEORG. FRANTZKIUS ad tit. ff. qui pot. in pign.
WOLFFG. ADAM LAUTERBACH in Coll. Theor.
Pract. cit. tit. ff. §. 10. JO. BRUNNEMANN in Proc.
concurf. credit. §. 48. FERD. CHRISTOPH. HAR-
PRECHT Vol. nov. Confil. 69. n. 89. feqq.
- (x) NICOL. CHRISTOPH. DE LYNCKER Cent. 7. Re-
fol. 626. CHRISTOPH. PHIL. RICHTER de privil.
Credit. c. 4. Sect. I. n. II & feqq. AUG. DE LEYSER
Spec. 226. Med. I.

§. IV.

Sicuti vero Constitutio illa Imperatoris
LEONIS, quae pignus publicum privato, abs-
que temporis discrimine, praefert, hanc solam
rationem habet, quod publici instrumenti
quoad annum & diem, quod tamen moto con-
cursu in collocandis debitis hypothecariis omne
fert punctum, certior & minus suspecta, quam
privati, sit fides: (y) ita neque priori neque
posteriori sententiae simpliciter subscribendum,
sed

sed distinguendum potius mihi esse videtur, utrum hypotheca tacita accedat contractui & negotio, quod publico instrumento, i. e. vel apud acta vel coram Notario confecto, vel subscriptione trium virorum probatae fidei corroborato, est munitum? an vero illud in privatam saltem scripturam sit redactum? ita quidem, ut, si hypotheca tacita oriatur ex privato contractu & instrumento, ea pro privata sit habenda, & omnibus hypothecis publicis non solum, sed etiam iis hypothecis privatis, quae tempore priores sunt, postponenda; quippe cum tunc pari ratione, uti circa hypothecas privatas expressas, dies facile praeferri & sic idem fucus committi potest, ad quem avertendum hypotheca publico instrumento confecta praeciationis jus accepit prae hypotheca privato constituta contractu. Quod casu priori fecus, ubi hypotheca tacita aequalem certitudinem cum hypotheca in publico instrumento expresse constituta, quoad annum & diem, habet, in quo tamen fundamento LEONINÆ Consti-

Consti-

Constitutionis ratio, privatis hypothecis publicas praeferentis, quaerenda; ut adeo tunc hypotheca tacita aequae, ac quidem expressa in instrumento publico creditori constituta, praerogativam habeat, licet in illo nullius hypothecae mentio facta fuerit, cum sufficiat, quod ex ipso instrumento publico de termino hypothecae tacitae, quae huic negotio ex lege accedit, evidenter, certius & minus suspecte, quam si adesset instrumentum privatum, constet. Et fac etiam, privilegium esse, quod hypothecis publicis datum, in Constitutione tamen illa LEONINA non illis tantum hypothecis, quae in instrumento publico expresse sunt constitutae, sed etiam iis creditoribus illud est concessum, *qui instrumentis saltem publice confectis nituntur*, sub qua appellatione etiam hypothecae tacitae, quae ex negotio oriuntur, quod instrumentis publice confectis nititur, per interpretationem comprehensivam veniunt, quam interpretationem ipsa quoque privilegia admittunt. (z) Sic itaque tacita hypotheca, quae

quae competit locatori praedii urbani in in-
vectis & illatis, (a) & qua praeterea gaudet
locator praedii rustici in fructibus, qui ibi
nascuntur, (b) non aequipollet hypothecae
publicae ratione praelationis praehypotheca
privata, nisi instrumentum publicum super
contractu locationis conductionis fuerit con-
fectum; naturam contra hypothecae saltem
privatae habet, si scriptura privata huic ne-
gotio accesserit. Sic hypotheca, quam leges
liberis in bonis paternis ratione maternorum
tribuunt, (c) naturam privati pignoris non
egreditur, quoad, quae pater debet, non ex
publico instrumento illis debentur. Et quae
sunt alia hypothecae tacitae exempla. Impe-
rator enim LEO illum saltem creditorem hy-
pothecarium, licet posterior sit, praeferi
voluit, qui NB. *INSTRUMENTIS* pu-
blice confectis nititur. Quae sanctio igitur,
veluti privilegium hypothecis publicis datum,
ad illas hypothecas tacitas, quarum debitum
principale nulla plane scriptura nititur, ejus
quamvis neque veritas neque initium in du-
bium

C

bium

bium vocetur, sed eadem adfit, quæ in hypotheca instrumentis publicis constituta, prælationis ratio, tamen non est extendenda.

(y) l. ii. C. qui potior. in pign.

(z) JUST. HENNING. BOEHMER de prerogat. hypoth. public. c. i. §. 15.

(a) l. 4. pr. & l. 6. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tac. contr.

(b) l. 7. ff. cit. tit.

(c) l. 6. §. 4. C. de bon. quæ liber. l. 8. §. 3 & 4. C. de secund. nupt.

§. V.

Dantur vero in Germania provinciæ, ubi, ut securitati creditorum, qui judiciales hypothecas impetrarunt, prospiciatur, provisum est, illis hypothecis publicis, quæ coram competente bonorum debitoris iudice constitutæ & libro publico, quem dicunt das Schuld- und Pfand-Protocoll sive etiam das Stadtbuch, insertæ sunt, reliquas omnes hypothecas, licet priores, cedere debere. Cave igitur, existimes, etiam hisce in locis hypothecas

cas

cas tacitas eandem vim habere, ita ut, si modo scriptura, quæ accessit negotio, cui hypotheca tacita inest, publica autoritate est consignata, eodem hæ modo, ac quidem hypothecae judiciales Germanicae, omnibus reliquis hypothecis sint praeferendae & inter protocollatas, moto concursu, secundum annum & diem collocandae. Quamnam enim tunc securitatem creditoribus protocollatis praestare posset liber ille publicus? quae tamen est ratio finalis hujus providi instituti, secundum quam omnes actus regulari debent, ita ut, quae huic fini obstant, rejicere oporteat. (d) Nunquam sane creditor, mutuum debitori daturus, ex libris illis judicialibus certus reddi potest, utrum bona aliis jam obligata sint, nec ne? vel an & quatenus ipsi adhuc sufficiant, etiamsi, ut judicialis ipsi constitueretur hypotheca, curaret? Quin potius accidere posset, quod hypothecis tacitis prioribus, de quibus autem ex libro publico non constat, tota debitoris massa vix sufficeret, in perniciem creditorum protocollatorum,

torum, qui, libro judiciali nixi, fidem publicam erant secuti. Cautè itaque, ut disceptationibus obex ponatur, in constitutionibus tantum non omnibus, quibus hypothecæ judiciales juris Germanici sunt introductæ, præscriptum legimus, hypothecarum tacitarum nullam inter hypothecarios Protocollatos rationem porro esse habendam, sed eas hisce esse postponendas. Statuta certe Hamburgensia sanciverunt, wann wegen Vorzugs der Gläubiger Streit vorfällt, so soll zuörderst, was in das Stadtbuch verzeichnet worden, (e) *allen andern* Verpfändungen, so nicht vor dem Rathe beschehen und eingeschrieben, vorgezogen werden, (f) item, jedoch daß die Verpfändungen, welche in den Stadtbuch verzeichnet, allewege den Vorgang haben. (ff) Cui consona sunt, quae Statutum illud, Land-Recht dictum, tradit, in Bemahnunge van Schulden schoelen dejenigen, so im Land-Boke verlaten und eingeschreven syn, allen andern Schulden vorgezogen werden. (g) Quae locutiones, allen andern,

andern, allewege, tacitas hypothecas includit. Id quod adhuc clarius evincit artic. XII. tit. V. L. II. Statut. Hamburg, ubi, posteaquam in art. II. & seqq. reliquos privilegiatos creditores relatos deprehendimus, adjicitur, *nach diesen*, (i. e. post protocollatos & privilegiatos creditores,) sollen alle andere Gläubigere, deren Schulde im Stadt-Buch nicht vergewisset, und doch entweder ausdrücklich bedingte, oder *stillschweigende* Verpfändungen haben, bezahlet werden. (h) Et quamvis ego quidem in ea sim haeresi, etiam iis in locis, ubi hypothecae judiciales juris Germanici vigent, hypothecas, tam publicas juris Romani expressas, quam tacitas, quae instrumento publico nituntur, hypothecis privatis etiam prioribus esse anteponendas, nisi vel Statuta aliud velint, vel hypothecae publicae juris Romani, uti in Ducatu Slesvicensi & Holsatico, plane exulent, cum ratio praeferentiae harum hypothecarum ibidem adhuc hodie locum habeat, atque jura Romana in subsidium, deficiente lege Germani-

manica, in contrarium sint recepta; Statutum tamen Hamburgense iis hoc denegat, dum disponit, daß alle andere Gläubiger, deren Schulden im Stadt-Buch nicht vergewisset, noch sonst besonders darin privilegiiret, und doch *entweder bedingte, oder stillschweigende Verpfändungen* haben, *nach eines jeden dato*, (ergo absque ulla praelatione secundum annum & diem, & sine distinctione, utrum sint hypothecae publicae Juris Romani vel expresse vel tacite tales, an privatae & extrajudiciales?) bezahlet werden sollen. (i)

- (d) l. 3. ff. de reb. cred. l. 8. pr. ff. mand. l. 33. ff. de contr. emt. vend.
- (e) quem modum constituendi hypothecam publicam in patria mea pluribus tradiderunt JO. OTTO in disp. de jur. hypoth. publ. §. 25. et seqq. & MATTHAEUS SCHLÜTER vom Verlassungs-Rechte c. 2. n. 9. seqq.
- (f) Der Stadt Hamburg Gerichts-Ordnung und Statuten p. 2. tit. 5. §. 1.
- (ff) Statut. Hamb. cit. L. 2. tit. 5. §. 7.
- (g) Land-Recht art. 39.
- (h) Stat. Hamb. l. c. §. 12. pr.
- (i) Statut. Hamb. l. cit. §. 12.

§. VI.

S. VI.

Ipfas vero quod nunc attinet species hypothecarum tacitarum secundum jus Hamburgense, singularis plane est ejus dispositio, das, wenn einer, der mit Immobilibus angefaffen ist, dieserwegen im Bestellung anderweitiger Caution befreuet wird, derjenige, dem die Caution geleistet werden sollen, fals er nicht schon vorher eine Pfand-Verschreibung hat, eine stillschweigende hypothec, von dem Tage an, da er sich im Gericht, oder auferhalb desselben extrajudicialiter darauf beruffen hat, an dem Ueberschufs des Erbes haben solle. (k) Quamvis enim non desint, qui, ipso jure communi, ei, cui judicialiter satis dandum, in bonis immobilium possessoris, a cautione liberi, competere hypothecam tacitam existimant, (l) alii tamen, istam legalis hypothecae speciem in jure communi neutiquam esse fundatam, rectius ea propter contendunt, quia tacita hypotheca legem requirit, qua cautum, ut absque conventione

ventionem praeviam creditori in bonis debitoris competere debeat pignus, de qua lege quoad hunc casum, scilicet si is, a quo satisfactio exigitur, sit rerum immobilium possessor & hinc a cautione liber, ex jure communi plane non constat, (m) aliae licet etiam leges provinciales adsint, quae idem statuunt, quemadmodum in CODICE FRIDERICIANO MARCHICO sancitum est: Wann derjenige, von welchen Cautio gefodert wird, unter unser Cammer-Gerichts Jurisdiction mit unbeweglichen Gütern angefaßten ist, so kan keine besondere Caution von ihm gefodert werden, wann auch schon einige nicht gar übermäßige Schulden darauß hatten. Er muß aber gleichwohl seinem foro, daferne er deshalb einig privilegium und sonst anderswo als vor unsern Cammer-Gericht primam instantiam hätte, zu renunciiren schuldig seyn, auf welchen Fall derjenige, welcher die Caution gefodert hat, in des Gegentheils Güter jus tacitae hypothecae a tempore der erkanten Cautions-Leistung überkommt. (n)
 Ut

Ut adeo, extra casum Statutariae dispositionis, ille, cui judicialiter satisfidandum, sibi de hypotheca expressa prospicere debeat, ad quam praestandam alii rerum immobilium possessorem, a quo cautio exigitur, cogi non posse, putant; (o) quod alii concedunt quoad cautionem de iudicio fisci, &, quae postea introducta est, pro reconventionem & expensis, quoad reliquas autem cautiones negant, id quod etiam Praxis sequitur; (p) cum alii iterum fini satisfidationis, quae in securitate alteri praestanda consistit, convenire omnino, ut, cum utraque cautio securitatem requirat, in utroque casu etiam ad hypothecam bonorum, quae facile alias possunt alienari, constituendam, immobilium possessor adstringatur, adfirment. (q)

(k) Der Stadt Hamburg neue Falliten-Ordnung vom 31. Aug. 1753. art. 72.

(l) MATTH. BERLICHIVS P. I. Concl. 20. n. 31. REINH. BACHOVIVS ad TREUTLERUM Disp. 5. th. 2. lit. c. GEORG. AD. STRUVE in Synt. Jur. Civ. Exerc. 5. th. 29.

(m) BENED. CARPZOVIIVS P. I. C. 5. def. 2. n. 6. FRANC.

D

FRIEDER.

- FRIEDER. L. B. AB ANDLER in Jurispr. publ. & priv.
L. 2. tit. 10. §. 19.
(n) CODEX FRIDERIC. MARCH. P. 3. tit. 17. §. 8.
(o) JO. BALTHASAR. L. B. a WERNHER P. 8. Obf. 359.
(p) AUG. de LEYSER Spec. 553. Med. 19.
(q) DAV. MEVIUS P. 8. Dec. 332. ANT. FABER in Ra-
tional. ad l. 15. ff. Qui satisd. cog. NICOL. MARTINI
de caut. judic. th. 22.

§. VII.

Quemadmodum interim nullus dubito,
quin hæc tacita nostra hypotheca, quae illi,
cui est satisdatio praestanda, in bonis immo-
bilibus partis adversae competit, etiam res im-
mobiles juris intellectu tales, i. e. mobiles
quae ad perpetuum usum fundi alicujus, seu
rei immobilis sunt destinatae & applicatae,
tanquam partem & accessionem fundi, cui
tacita hypotheca inhaeret, (r) adficiat, ve-
luti lectos aliamque suppellectilem in diver-
foriis, necessitatibus hospitem inservientem,
vasa quoque & instrumenta in usum phar-
macopolii comparata, si certis aedibus jus phar-
macopolium exercendi concessum sit, & alia
ad

ad officinam aliquam, quae per privilegium
aedibus annexa est, destinata & applicata in-
strumenta, quippe cum accessoria sequantur
suum principale, & hinc hypothecam taci-
tam, quae inhaeret principali, accessoriis ejus
etiam inhaerere censendum sit: ita altioris
indaginis e contrario est quaestio, utrum quo-
que de illis rebus immobilibus civiliter talibus,
quae eapropter, quod non facile occultari,
nec amoveri possunt, a praestatione cautio-
nis liberant, quo annuos reditus irredimibiles,
qui ex certa re immobili praestantur: pecunias
hereditarias ex re immobili solvendas, si dies
nondum venit, & tabernam vel bibliothecam
instructam referant, (s) idem secundum jus
Hamburgense sit dicendum, nec ne? Si in-
spicias textum, in quo haec tacita hypotheca
continetur, negandum hoc esse videtur. Con-
cedit saltem illud privilegium, wenn einer der
mit Immobilibus *angefessen* ist --- an den
Uberschufs des *Erbes*, (t) cum tamen neque
locutio, *angefessen*, ad enumeratas res im-
mobiles civiliter tales, earumque possessores
35 D 2 qua-

quadret, neque sub appellatione, Erbe, aliæ res, quam quidem fundi, intelligi soleant. (u) Cui accedit, quod alius textus, ubi catalogus rerum immobilium habetur, illas ita definiat; und werden allhier unter den unbeweglichen Gütern die Häuser des Schuldners, seine liegende Gründe in- und aufferhalb der Stadt, Gehöfte, Gütern, Schiffe und Schiffsparten verstanden, (x) sub quibus res immobiles civiliter tales non comprehenduntur. Sed salva res est. Ipsa Statuta Hamburgensia liberant litigantes a cautione non solum rerum immobilium naturaliter talium possessores, sed eos etiam, quibus saltem sunt Erb-Zinsen, (y) quo nomine ipsi illi annui reditus veniunt, & sic etiam illos, qui res immobiles civiliter tales possident, a cautionis præstatione immunes pronunciant. Quam ob rem nihil magis naturale est, quam ut in posteriori Ordinatione, quam die Falliten-Ordnung dicunt, æque, ac in Statutis prioribus, sub appellatione immobilium res quoque civiliter immobiles intelligantur. Utroque certe loco
de

de immunitate possessorum rerum immobili-
um a judicialibus cautionibus agitur, & po-
sterior Ordinatio saltem hypothecam tacitam
adjicit, ut illa ei, cui alias præstanda cautio,
in bonis alterius competere debeat. Jam
vero, legem posteriorem ex priori esse inter-
pretandam, docuit PAULUS. (z) Ut adeo
in Ordinatione illa, die Falliten-Ordnung
dicta, voces, angelesen, & Erbe de posses-
soribus rerum immobilium tam naturaliter,
quam civiliter talium eodem modo sint acci-
piendæ, quo secundum doctrinam juris com-
munis in materia de cautionibus judicialibus
verba, *immobilium possessores*, etiam rerum
immobilium civiliter talium dominos sub se
comprehendunt. Ad enumerationem autem
rerum immobilium tandem quod attinet, ubi
immobilium civiliter talium non facta est
mentio, partim vox, *allhier*, indicat, quoad
illam materiam tantum, de qua in isto articu-
lo agitur, nimirum quoad facultatem Cura-
torum bonorum vendendi bona debitoris,
eam usum habere; partim quoque res hæ im-
D 3 mobi-

mobiles civiliter tales nec ipsis rebus mobilibus, ibidem recensitis, sunt annumerata. Ad doctrinam itaque juris communis iterum est recurrendum & ex eadem supplendum, ad quamnam speciem rerum vel mobilium, vel immobilium sint referenda? eo magis, cum Statuta Hamburgensia juri Communi faveant. Constituunt ergo etiam res immobiles civiliter tales objectum hypothecae tacitae secundum jus Hamburgense in hac materia.

- (r) l. 17. §. 7. ff. de act. emt.
- (s) DAV. MEVIUS ad Jus Lubec. P. 3. tit. 5. art. 5. num. 9. seqq. BENED. CARPZOVIVS P. I. C. 5. def. 19. SIM. PETR. GASSERI *Posit. Pract. Pos. II.*
- (t) Der Stadt Hamburg Falliten - Ordnung de anno 1753. art. 72.
- (u) MART. SCHLÜTER von unbeweglichen Gütern P. I. tit. I. §. 4.
- (x) Die Falliten - Ordnung art. 19. n. 2.
- (y) Der Stadt Hamburg Statuta P. I. tit. 25. §. 7.
- (z) l. 28. ff. de LL.

§. VIII.

Cum in paragrapho praecedenti de curatoribus bonorum sermo fuerit, statim adduxisse juvabit, in eorum bonis secundum jus Hamburgense

burgense creditoribus tacitam competere hypothecam a tempore insecuti decreti confirmationis, non tamen in solidum, si plures sunt constituti, sed saltem in cujuslibet bonis intuitu damni ab ipso dati. Disponit enim, Solte sich es bey Ablegung der Rechnung finden, daß ein und anderer Curator bey der Verwaltung zum Nachtheil der Massæ etwas versehen, oder wohl gar vorsetzlich begangen hätte, so soll der eine für den andern nicht gehalten seyn, sondern jeder allein für seine getreue administration, auch richtige Rechnung, so viel es einen jeden Curatorem absonderlich betrifft, vermöge dieses Gesetzes und dadurch introducirter stillschweigenden Verpfändung von der Zeit an, da er von uns zum Curatore bestätiget, den sämtlichen Creditoribus obligirt und verbunden seyn. (a) Quod plane singulare. Jure communi enim eorum bona hypothecae tacitae non subsunt frustra refragante SAM. STRYCKIO. (aa) *Si bonis curator datus sit, non oportebit privilegium dari: non enim est in eadem causa,* (b) scilicet

scilicet cum pupillis, surdis, mutis & fatuis, (c) inquit ULPIANUS. Et quamvis ex præscripto juris communis curatorem bonorum dolum saltem &, quæ dolo æquiparatur, si agitur ad damnum datum restituendum, culpam latam præstare oporteat, (d) jure tamen Hamburgensi, hypothecam tacitam locum quoque habere, si modo levi culpa damnum dederit, ego quidem judico, cum hoc nostro jure mercedem consequatur, (e) & hinc mutæ præstationes adsint, quo casu levis culpa præstanda est. (f) Quod jure Romano secus, ubi gratis officio suo fungitur, (g) quod latam saltem culpam operatur. (h)

- (a) Die Falliten-Ordnung de anno 1753. art. 98.
 (aa) SAM. STRYCK ad LAUTERB. tit. de curat. bon. dand. *ad verb.* in bonis
 (b) l. 22. §. 1. ff. de reb. aut. jud. possid.
 (c) l. 19. 20. 21. ff. cit. tit.
 (d) l. 9. §. 5. ff. cit. tit.
 (e) Die Falliten-Ordnung art. 99 & 100.
 (f) l. 5. §. 2. ff. commod. l. 23. ff. de R. J.
 (g) JO. BRUNNEM. ad l. 9. §. 5. ff. de reb. aut. jud. possid. num. 6. & in Proc. Conc. Credit. c. 1. §. 10.
 (h) l. cit. §. 2. ff. commod. l. 61. §. 6. ff. de furt.

§. IX.

§. IX.

Dedit quidem jam Imperator JUSTI-
NIANUS legatariis, &, qui iisdem exaequati
sunt, fideicommissariis particularibus & do-
natoriis mortis causa, hypothecam tacitam
in bonis testatoris, (i) ex hac consultissima
ratione, quia facile fieri potest, legatarium
ignorare testatoris dispositionem & interea
maximam bonorum hereditariorum partem
dissipare heredem, cetera aliis creditoribus
oppignorare, & nunc forsitan, testamentum
adfuisset, legatarium comperire. Sed heres,
bonis destitutus, legatum praestare non potest.
Nunc denique tacita hypotheca egregiam
praestat utilitatem, cum contra quemcunque,
etiam tertium rerum hereditariarum possessor-
em, ad consequendum legatum agere queat,
& hinc illa impedimento sit, quo minus lega-
tum suum per fraudem heredis amittat. Hoc
vero iterum jure Hamburgensi singulare est;
primo, quod haec hypotheca tacita saltem
duret per duos annos, a tempore scientiae,

E

&

&, si tunc heres nondum adierit hereditatem, a tempore aditae hereditatis computandos, (k) cum alias ex juris Romani doctrina jus hypothecae tacitae, quod legatariis competit, non nisi X. annis inter praesentes, XX. inter absentes excludatur: (l) deinde, quod tacita haec hypotheca statim & etiam ante lapsum duorum illorum annorum exspiret, si legatarius instrumentum obligationis acceperit. Verba sunt, nach Verlauff solcher 2 lahre höret diese hypothec auff; welches auch geschicht, wenn der Legatarius sein legatum in eine Obligations-Foderung verwandeln lässet. (m) Id quod quidem juri communi est consentaneum, quando verba instrumenti obligationis ita se habent, ut veritas tenoris instrumenti obligationis non aliter locum habere queat, nisi fingatur, debitorem heredem legatum praestitisse, & legatarium heredi dein illud reddidisse, accepto chirographo hujus forsan tenoris: Ich Endes unterschriebener uhrkunde und bekenne hiemit für mich und meine Erben, wasmassen mir
Sem-

Sempronius, (qui est legatarius) heute dato
angeliehen und vorgefrecket &c.; tunc ta-
men ab eo recedit, si hac formula usus est
haeres, Ich Endes unterschriebener uhrkun-
de und bekenne hiemit, wasmassen ich Sem-
pronio (qui est legatarius) die Summe von --
bin schuldig geworden; quae formula, cum
novationem prioris obligationis extinctivam
non praecise requirat, sed simul cum duratio-
ne legati, tanquam legati, subsistere possit,
neque tacitam hypothecam, legatariis in bo-
nis hereditariis competentem, tollit. Sanci-
vit enim JUSTINIANUS: *Si quis vel aliam
personam adbibuerit, vel mutaverit, vel
pignus acceperit, vel quantitatem augendam
vel minuendam esse crediderit, vel conditio-
nem seu tempus addiderit, vel detraxerit,
vel cautionem minorem acceperit: Nihil pe-
nitus prioris cautela innovari, sed anteriora
stare, & posteriora incrementum illis acce-
dere, nisi ipsi specialiter remiserint priorem
obligationem.* (n) Sub qua igitur distinctione
annon etiam Constitutio Hamburgensis fit

accipienda, quilibet facile judicare potest. De eo interim minus est dubitandum, quin etiam secundum Jus Hamburgense tacita hæc legatariorum hypotheca sit diuidua, neque illas res hereditarias, quæ aliis sunt legata, afficiat, quæ ipsa singularia jam Romano jure huic tacitæ hypothecæ sunt tributa, (o) & hinc, tacente Statuto, trahi huc debent, cum, ipsam illam hypothecam legalem legatariorum ex jure Romano esse receptam, extra omnem dubitationis aleam sit positum, & hinc etiam ex illo explicari & suppleri debeat.

- (i) l. i. C. Comm. de legat.
- (k) die Falliten-Ordnung art. 68. num. 2.
- (l) l. i. & 2. C. si adverb. credit.
- (m) die Falliten-Ordnung l. cit. num. 3.
- (n) l. ult. C. de novat. Add. PRÆSID. diff. de Interesse Synon. in for. §. 9.
- (o) l. i. in f. C. Commun. de legat. l. i. pr. ff. ut in possess. legat.

§. X.

Eadem fere obtinent circa præscriptionem hypothecæ tacitæ, quæ iis, qui ad ædificationem

tionem vel reparationem ædium vel aliarum rerum crediderunt, in re ædificata vel resecta competit. Jure Romano quidem illud jus taciti pignoris tantum conceditur illis, qui in resectionem ædium crediderunt. (oo) Quod neque ad aliarum rerum resectionem, (p) neque ad creditum ædificandæ domus gratia mutuo datum trahi potest. (q) Jura Hamburgensia autem illud iis etiam creditoribus tribuunt, qui ad aliarum rerum vel ædificationem vel resectionem crediderunt. Initio STATUTUM HAMBURGENSE præcepit, daß, wenn jemand zu *Erbauung* oder zu *Besserung* und *Unterhaltung* eines Hauses, *Schiffes*, und *anderer Güter*, Geld oder anders darleihet, Ihm solch Haus, Schiff oder Güter dafür *Stillschweigend* verpfändet seyn sollen. (r) Postea specialis illa Ordinatio, de anno 1753. die *Falliten-Ordnung* dicta, ulterius hoc extendit, disponens: Handwercker, ingleichen diejenigen, welche zur *Erbauung* oder nöthigen *Reparation* eines Hauses oder Schiffes, oder wenn das Haus zu einer *Fabrique*

brique angeleget ist, in den dazu gehörigen
 Nied und Nagelfesten *Geräthschaften und
 Maschinen*, wenn der Eigenthümer des Hau-
 ses solche verfertigen lassen, Materialien her-
 gegeben, daran gearbeitet, oder das Geld
 dazu geliehen haben, ingleichen, *wenn je-
 mand einen Brauer, Zuckerbecker, oder einem
 andern Fabricateur, zu seinen zur Fabrique
 gehörigen Maschinen, als Kesseln, Pfannen,
 Mangeln und dergleichen, vorstehender mas-
 sen Vorschub gethan*; haben ein jus praela-
 tionis an den Ueberschuß des Hauses und ge-
 dachten Geräthschaften und Maschinen,
 wenn nemlich, im Fall die Maschinen zum
 Hause gehören, die Creditores hypothecarii
 publici des Erbes vorhero zum vollen befrie-
 diget sind. (s) Desunt quidem in hac poste-
 riori Constitutione verba, quae de hypotheca
 tacita testantur. Verum explicat saltem illa
 antiquius illud Statutum Hamburgense, in
 quo expresse illis, qui ad aedificandas vel re-
 parandas aedes, naves & alias res crediderunt,
 tacita hypotheca tribuitur; &, quod caput
 rei

rei est, idem ille articulus, ubi in sequentibus de praescriptione hujus juris agit, vocabulo *hypothecae* utitur, quo jus illud praescribendum designat, his verbis, *und wird die Praescription der Hypothec gebemmet.* (t) Singulare enim & hic iterum est, quod haec tacitae hypothecae species lapsu duorum annorum, qui a tempore existentis crediti currunt, exspiret, quae alias demum praescriptione X. annorum inter praesentes & XX. inter absentes extinguitur. (§. IX.) Hunc solum casum excipit, wenn der Handwercker oder Anleiher vor Ablauf der zwey Jahre den Schuldner vor einen der Herren Burgermeister oder Gerichts-Verwalter citiren lassen, als auff welchen Fall die zwey Jahre a die citationis angerechnet werden sollen. (u)

(oo) l. i. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contr. l. 24.
§. i. ff. de reb. autor. jud. possid.

(p) REINH. BACHOV. ad TREUTL. Vol. 2. disp. 24. §. 7. E.

(q) J. BRUNNEM. ad l. cit. i. in quib. caus. JO. HENR. BERGERI El. disc. for. p. 1468. n. 2. a quibus frustra dissentit
JO. JULIUS SURLAND ad l. i. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah. cum Novella 97. c. 3. ad quam

quam provocat, non de *hypotheca tacita* sed de *privilegio prelationis* loquatur, quod leges Pandectarum & Codicis creditoribus quibusdam dederunt, qui de hypotheca expressa sibi prospexerunt; uti vocabulum, *novimus* indicat, quod relationem habet ad leges priores.

(r) HAMB. STADT-REGHT P. 2. tit. 4. Art. 14.

(s) vid. HAMBURGISCHE NEUE FALLITEN - ORDN. de anno 1753. art. 70. num. 1.

(t) vid. DIE FALLITEN-ORDNUNG loc. cit. n. 2.

(u) DIE FALLITEN-ORDNUNG loc. cit. num. 1. in f. & num. 2. 3.

§. XI.

Neque tamen ea, quae iis, qui ad instrumenta opificiaria, aut artificialia, vel comparanda, vel reficienda, crediderunt, competit hypotheca tacita, ad illa instrumenta opificiaria, quae ad perpetuum aedium usum sunt destinata & applicata, est restringenda. Quin etiam ad reliqua artificum & opificum, qui ibi recensentur, pertineat instrumenta. Duo scilicet sunt casus, quos hic articulus definit. Primo si dominus aedium eas ad usum officinae alicujus destinaverit, ubi, si instrumenta, quae in usum ejus comparavit, sive sint

sint fixa vineta, sive non, illis, qui in comparationem vel refectionem eorum crediderunt, in iis competit tacita hypotheca cum jure praelationis, quod volunt verba, *oder wenn das Haus zu einer Fabrique angeleget und zu den dazu gehörigen Nied- und Nagel-Festen Geräthschaften und Maschinen einer Materialien hergegeben, daran gearbeitet, oder das Geld dazu geliehen; ingleichen, wenn jemand einem Brauer, Zuckerbecker, oder einem andern Fabriqueur zu seinem zur Fabrique gehörigen Maschinen, als Kesseln, Pfannen, Mangeln, obstehender massen Vorschuss gethan, haben selbige ein jus praelationis an den Ueberschuss des Hauses und gedachten Geräthschaften.* Alter casus, quem etiam includunt verba modo allata, *ingleichen, wenn jemand &c. hic est, si quis solus officinae exercendae causa, absque respectu ad certas aedes, ejusmodi instrumenta comparaverit, ubi eadem quidem obtinent, sed hac differentia, quod priori casu, quia instrumenta haec tunc partem domus constituunt, postponan-*

tur creditoribus hypothecariis protocollatis: posteriori autem, quia tunc protocollatio, quoad domum facta, ad ejusmodi instrumenta non trahenda est, simpliciter jure praelationis gaudeant. Quod probant verba, *haben ein jus praelationis an den Ueberschuß des Hauses und gedachten Geräthschaften und Maschinen, wenn nemlich, im Fall die Maschinen zum Hause gehören, die creditores hypothecarii publici des Erbes vorhero zum vollen befriediget sind.* Quid enim alias sibi vult vocabulum, *ingleichen*, cum in precedentibus de iis instrumentis, quæ officinæ, ad perpetuum usum domus alicujus destinatæ, exercendæ causa comparata sunt, jam dictum fuerat? Et quid opus erat adjicere, tunc saltem hypothecarios publicos iis creditoribus præferendos esse, qui in comparationem horum instrumentorum crediderunt, si instrumenta hæc partem domus constituerent, si mens legislatorum fuisset, quod instrumenta officinalia, quæ partem domus non constituunt, hypotheca hæc cum jure praelationis conjuncta, quæ competit creditoribus, qui in comparationem vel refectionem eorum crediderunt, plane non afficeret. Sufficere tunc poterant verba, *wenn die Creditores hypothecarii*

carii publici des Erbes vorhero zum vollen befriediget; his omiffis, im Fall die Maschinen zum Hauſe gehören. Quippe cum omnis interpretatio ita ſit facienda, ne legiſlator ſuperfluum quid dixiſſe videatur. (x) Ut tamen privilegium hoc, tanquam jus ſingulare, quod non ad conſequentias eſt trahendum, (y) ad aliorum artificum & Opificum instrumenta, quam, quorum in illo articulo mentio eſt facta, non eſſe extendendum, res ipſa loquatur.

(x) CHRISTIAN. L. B. DE WOLFF in Jur. Nat. P. 6. §. 485. & 486. CASP. HINR. HORN de interpr. jurid. c. 2. §. 16.

(y) l. 14. 15. & 16. ff. de LL.

§. XII.

Inter alias hypothecas tacitas eminent, quae pupillis in bonis tutorum, (z) & liberis in bonis parentum binuborum (a) competit. Jura Hamburgensia idem iisdem concedunt; (b) hoc vero, quod iterum ſingulare eſt, in ſecuritatem reliquorum creditorum addunt, quod exſpiret, ſi pupilli & liberi intra annum poſt datam apocham & adeptam majorennitatem nomina ſua a tutoribus & parentibus non exegerint, & locum tunc ſaltem inter chirographarios intuitu horum nominum ſortiantur. (b) Quod jure communi ſecus, ubi jus hypothecae non, niſi per lapſum X.

F 2

&

& XX. annorum, per praescriptionem extinguitur. (§. IX. & X.)

(z) l. 20. C. de admin. tutor. l. un. §. 1. C. de rei uxor. act. & Nov. 118. c. 5. in f.

(a) l. 6. C. de secund. nupt.

(b) vid. STATUT. HAMB. P. 2. tit. 4. art. 15. item die FALLITEN-ORDNUNG de anno 1753. §. 59. num. 1

(bb) vid. DIE FALLITEN-ORDNUNG loc. cit. n. 2.

§. XIII.

Eleganter quidem PAPINIANUS, *dotium causa*, inquit, *semper & ubique praecipua est; nam & publice interest, dotes mulieribus conservari, cum dotatas esse foeminas ad sobolem procreandam replendamque liberis civitatem maxime sit necessarium;* (c) quod JUSTINIANUM movit, ut uxoribus ratione dotis, (d) & paraphernalium (e) tacitam hypothecam in bonis mariti concesserit, alii quamvis eam a THEODORA, Augustissima illa ipsius Conjuge potius excogitatum esse putent; juri tamen Hamburgensi, favorem commerciorum, rationibus juris Romani, ut plurimum hodie praeterea cessantibus, praeferenti placuit, non solum uxoribus hypothecam tacitam ratione dotis & illatorum in bonis mariti denegare, sed etiam statuere, ut bona uxoris pro debitis mariti, stante matrimonio contractis, obligata sint creditoribus, adeo-

adeoque hisce mariti creditoribus hypothe-
cam tacitam in bonis uxoris tribuere. (f) In
Recessu Windischgrätzensi ante omnia cla-
rissime habetur, nachdem in Art. 10. Tit. 7.
P. 2. Hamb. Stadt-Rechtens ausdrücklich ver-
sehen, daß der Frauen Güter für des Man-
nes Schulden, in stehender Ehe gemacht, de-
nen Gläubigern gehalten seyn sollen, ist sol-
cher Articul dahin elucidirt und erkläret,
daß, wie hiebevör, also auch ins künftige
von allen der Frauen Gütern, sie seyn in die
Ehe beweislich eingebracht oder nicht, ohne
Unterscheid, Vorbeding und reservat für des
Mannes Schulden, so in stehender Ehe ge-
macht, absolute haften und den Creditori-
bus *verpfändet* seyn sollen. (g) Quod secun-
dum novam Constitutionem de decoctoribus,
der Falliten-Ordnung, in illas saltem cadit
uxores, quarum mariti post quinquenniam a
tempore initi matrimonii solvendo esse desie-
runt, quod ut vel verbis vel factis maritus decla-
ret, opus est, (h) nulla, quod leges priores alias
voluerunt, tunc habita ratione debitorum an-
te matrimonium vel durante illo contracto-
rum, ita ut & debita, ante matrimonium
contracta, bona uxoris adficient; cum e con-
trario, si ante lapsum hujus quinquennii in

sensu Juris Hamburgensis solvendo esse defie-
rit, tempore initi matrimonii autem mari-
tus jam obaeratus fuerit, uxori, facultas illa-
ta sua vindicandi & revocandi, salva maneat;
quod tamen privilegium iterum etiam intra
hoc quinquennium cessat, si tempore initi ma-
trimonii maritus nondum obaeratus fuerit. (i)

(c) l. i. ff. solut. matrim. (d) l. un. C. de rei uxor. act.

(e) l. ult. C. de pact. convent.

(f) HAMBURG. STADT-RECHT P. 2. tit. 5. art. 10. & tit.
5. art. 13.

(g) WINDISCH-GRÄTZISCH. RECESS VOM 31. Mart. 1674. art. 67

(h) DIE FALLITEN-ORDNUNG art. 1.

(i) DIE FALLITEN-ORDNUNG art. 30.

§. XIV.

Ratio hujus tacitae, creditoribus mariti
in bonis uxoris, competentis hypothecae in
propatulo est. Communio bonorum, quae
jure Hamburgensi inter Conjuges viget, sive
matrimonium sit improle, sive non, (k) vi-
cujus bona uxoris pro bonis mariti & sic bona
uxoris & mariti pro una eademque massa sunt
habenda, (l) eandem produxit, ut bona ux-
oris non possint non creditoribus mariti esse
obligata. Unde, si per pacta dotalia haec com-
munio bonorum inter Conjuges sublata est,
ipsam illam tacitam hypothecam creditoribus
mariti in bonis uxoris competentem etiam
cessare

cessare & sublatam esse, facile patet. Alia quamvis sit quaestio, an pactis dotalibus communio bonorum, Statutis introducta, tolli vel restringi possit? quod ego omnino puto, si modo hoc publici juris factum fuerit, ne alias creditores mariti, communioni bonorum, statutis introductae, fidem habentes defraudentur; Recessus Windisch græcensis licet contrarium disposuisse videatur, præcipiens, daß der Frauen Güter *ohne Vorbeding und reservat* für des Mannes Schulden absolute haßten sollen. Sed otium hic mihi fecit V. C. HENR. BÜHRING, qui nec jure Hamburgensi ejusmodi pactiones nullas esse putat. (m)

(k) JUST. HENNING BOEHMER de æris alien. inter conjug. Hamburg. commun. §. 31.

(l) V. C. FRANCISC. GOEDER KROHN de bonorum Conjug. inter Hamburg. commun. §. 14. seqq.

(m) HENN. BÜHRING de Valore pact. dotal. quibus commun. bonor. statut. introd. toll. aut restring. §. 12. et seqq.

§. XV.

Plures quidem referunt Statuta Hamburgensia hypothecæ tacitæ species, veluti quæ locatori prædii urbani in investis & illatis: (n) locatori prædii rustici in fructibus, (o) & piis corporibus atque aliis universitatibus in bonis administratorum competit; (p) sed, quia earum qualitates plane conveniunt cum juris Commu-

Communis dispositione, abstineo, hoc saltem adhuc moniturus, reliquas etiam hypothecae tacitae, in jure Romano fundatas, species in civitate Hamburgensi obtinere, earum quamvis in Statutis Hamburgensibus nulla sit facta mentio, quo pertinet ea, qua pupillus in rebus ipsius pecunia a tertio emtis: (q) liberi in bonis vitrici, cui mater tutrix nupsit, nec rationibus redditis, nec alio tutore petito: (r) maritus in bonis ejus, qui dotem ipsi promisit, (s) & fiscus in bonis administratorum aliorumque debitorum (t) gaudent; quippe cum jus Romanum in subsidium, deficientibus Statutis & legibus domesticis, sit receptum, (u) quae Hamburgi de hisce hypothecis tacitis silent. Tu vero L. B. ignoscas, si ego, Theoriae hactenus deditus, ea, quae Praxis nonnunquam in contrarium forsan statuit, non curaverim.

(n) HAMBURG. STADT-RECHT P. 2. tit. 4. art. 12.

(o) IDEM STATUTUM loc. cit. art. 13.

(p) DIE FALLITEN-ORDNUNG art. 69.

(q) l. 7. pr. ff. qui potior. in pign.

(r) l. 6. C. de secund. nupt. (s) l. un. §. 1. C. de R. U. A.

(t) l. 1. C. de privil. fisc. & l. 1. & 2. C. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah.

(u) REICHS HOFF-RATHS-ORDNUNG tit. I. §. 15.

D

ULB Halle
001 601 61X

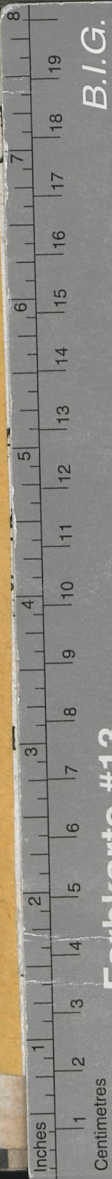
3

TA-→OL

St. Antonii de cure Spesharnae Sanctae

B.I.G.

Farbkarte #13

DICA INAUGURALIS
E
POTHECÆ
ITÆ 1762/17
TA HAMBURGENSIA,
AM
NIS DIVINI GRATIA,
CRETO
NSULTORUM ORDINIS
N
TIAN - ALBERTINA,
S I D E
STIANO DORN, D.
D-CANCELLARIO,
UGUSTISSIMI ET POTENTISSIMI
TORIS TOTIUS RUSSIÆ IN CAN-
HOLSATICA CONSILIARIO STATUS,
ROFESSORE ORDINARIO ATQVE
IDICÆ PRIMARIO,
SUMMIS
ONORIBUS AC JURIBUS
RALIBUS
TINENDIS
ONI PUBLICÆ
ANNO MDCCLXII.
PONIT
CUS DÜHMCKE,
BURGENSIS CANONICUS.
R. BARTSCHII, ACAD. TYPOGR.

